

Miesten kansalaistalo Mattilan rooli arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa

Ahmed Mesaedy

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2021

Sosionomi AMK

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosionomin tutkinto-ohjelma

AHMED, MESAEDY:

Miesten kansalaistalo Mattilan rooli arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa

Opinnäytetyö 40 sivua, joista liitteitä 4 sivua
Toukokuu 2021

Tämä opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Miesten kansalaistalo Mattilan kanssa, joka on osa Settlementti Tampere ry:n kaikille miehille tarkoitettua toimintaa. Miesten kansalaistalo Mattilan toiminta on suunnattu kaikille täysikäisille miehille, taustasta ja uskonnosta riippumatta. Opinnäytetyö toteutettiin vuoden 2021 aikana.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli ensisijaisesti selvittää, millainen rooli Mattilalla on arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa ja miten tätä roolia voisi kehittää. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää, minkälaisia merkityksiä, ajatuksia ja näkökulmia tutkimukseen osallistuvat liittävät Miesten kansalaistalo Mattilan toimintaan osana omaa kotoutumisprosessiaan. Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä näkyväksi Miesten kansalaistalo Mattilan toimintaa koskien kotoutumisprosessia, ja tämän selvityksen kautta auttaa Miesten kansalaistalo Mattilaa kehittämään ja luomaan uutta sisältöä toiminnassaan maahanmuuttajien kotoutumisprosessin edistämiseksi.

Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista menetelmää eli laadullista tutkimusta. Aineistoa kerättiin haastattelujen avulla. Haastattelut olivat teemahaastatteluja eli puolistrukturoituja haastatteluja. Haastatteluihin osallistui 4 henkilöä, joiden äidinkieli on arabia.

Tutkimushaastattelujen perusteella saavutettiin johtopäätös, että Miesten kansalaistalo Mattila tukee haastateltavien kotoutumisprosessia monin eri tavoin sekä edistää heidän osallisuuttaan yhteiskunnan jäsenenä. Tämä onnistuu suomen kielen oppimisen ja Mattilassa solmittujen kaverisuhteiden kautta. Lisäksi Mattilassa järjestetty toiminta, kuten retket, auttavat miehiä yhteiskunnassa tarvittavien taitojen ja suomalaisen kulttuurin oppimisessa.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services

MESAEDY, AHMED:

The Role of the Male Civic House Mattila in the Integration Process of Arabic-Speaking Visitors

Bachelor's thesis 40 pages, appendices 4 pages
May 2021

This thesis was carried out in co-operation with the male civic house Mattila, which offers all kinds of past time activities for men regardless of their age, background and religion. Male civic house Mattila is part of Setlementti Tampere ry.

The purpose was to find out what role Mattila plays in the integration process of its Arabic-speaking visitors and how this role could be further developed. One of the main aims was to study the importance of inclusion in Mattila and its connection to integration. This thesis also set out to make visible Mattila's activities regarding the integration process.

This thesis was carried out by using a qualitative method. The data were collected through semi-structured interviews. Four people whose mother tongue is Arabic attended the interviews. The data were analysed using qualitative content analysis.

The majority of the participants believed that Mattila supports their integration process in many ways and promotes their participation as members of society. This is achieved by learning the Finnish language and making friends in Mattila. In addition, Mattila's activities help them learn the skills and culture of the society.

Key words: integration, participation, Mattila

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TEORIA JA KÄSITTEET	8
2.1	Osallisuus	8
2.2	Kotoutuminen	11
2.2.1	Kotoutuminen: Laki ja lainsäädäntö	12
2.2.2	Kotoutumisen määritelmä	13
2.2.3	Kotoutumisen ulottuvuudet	15
2.3	Miesten kansalaistalo Mattila	17
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE, TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA - KYSYMYKSET	20
4	TUTKIMUSTOTEUTUS, AINEISTONHANKINTA JA ANALYYSI	21
4.1	Tutkimusmenetelmät	21
4.2	Aineistonanalyysi	23
5	TUTKIMUSTULOKSET	25
5.1	Taustatiedot	25
5.2	Mattilan rooli kotouttamisessa	26
5.3	Mattilan rooli kävijöiden osallistamisessa	28
5.4	Kehittämisehdotukset Mattilaan toiminnassa	30
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	31
7	POHDINTA	32
7.1	Eettisyys ja luotettavuus	32
7.2	Opinnäytetyön haasteet ja onnistumiset	34
	LÄHTEET	35
	LIITTEET	38
	Liite 1. Haastattelurunko suomeksi	38
	Liite 2. Haastattelurunko arabiaksi	39
	Liite 3. Saatekirje ja suostumus haastateltaville suomeksi	40
	Liite 4. Saatekirje ja suostumus haastateltaville arabiaksi	41

LYHENTEET

Mattila

Miesten kansalaistalo Mattila

1 JOHDANTO

Viime aikoina sekä Suomessa että laajemmin koko Euroopassa on keskusteltu paljon kotoutumisen politiikasta. Näin on ollut erityisesti vuoden 2015 jälkeen, jolloin viimeisin suuri pakolaisaalto tuli Eurooppaan. Syynä on se, että maahanmuuttajien kotoutumisen epäonnistuminen aiheuttaa yhteiskunnalle suuria taloudellisia ja yhteiskunnallisia ongelmia. Kun henkilö muuttaa omasta maastaan toiseen vieraaseen maahan alkaa hänen kohdallaan kotoutumisprosessi uudessa kotimaassa. Kotoutumisen tarkoituksena on, että maahanmuuttaja kokee olevansa yhteiskunnan täysivaltainen jäsen ja hän oppii uudessa kotimaassa vaadittavat erilaiset tiedot ja taidot.

Puhuttaessa Suomessa tällä hetkellä vallitsevasta maahanmuuttotilanteesta, voidaan todeta, että maahanmuuttajien määrä on kasvussa ja siksi on syytä tutkia kotoutumista ilmiönä. Olen myös itse tullut Suomeen maahanmuuttajana ja olen käynyt, ja osaksi vielä käymässä läpi kotoutumisprosessia. Koen, että tässä mielessä olen hyvä kokemusasiantuntija. Tässä opinnäytetyössä yritän selvittää, mikä on Mattilan ja siellä järjestettävän toiminnan rooli arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa.

Lisäksi haluan selvittää, edistääkö vai haittaako Mattila arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessia ja jos, niin millä tavoin. Tämän selvityksen kautta voi syntyä uusia ajatuksia ja toimintatapoja maahanmuuttajien kotoutumisprosessin edistämiseksi. Niitä voidaan hyödyntää paitsi Mattilan, myös muiden vastaavien 3. sektorin toimipaikkojen toiminnassa jatkossa. Opinnäytetyö toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Mattilan kanssa.

Opinnäytetyössä käytetään monipuolisia lähteitä siitä huolimatta, ovatko ne verkkolähteitä tai kirjallisia lähteitä aihepiiriin sekä teoriaosuuteen liittyen. Aineistonkeruumenetelmänä on haastatella arabiaa puhuvia Mattilan kävijöitä. Tämä opinnäytetyö toteutettiin tammikuusta—huhtikuuhun vuonna 2021.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuus lähtee liikkeelle tutustumisella Mattilan toimintaan ylipäätään sekä siellä järjestettävään eritoten maahanmuuttajille suunnattuun toimintaan. Sen jälkeen käydään läpi tutkimuskysymysten pohjalta tärkeää teoriaa ja käsitteitä, joita ovat osallisuus, kotoutuminen ja Miesten kansalaistalo Mattila.

Tämä opinnäytetyön luvussa käsitteet ja teoria käsitellään edellä mainittuja käsitteitä ja pyritään selvittämään, mitä ne tarkoittavat. Lisäksi kuvaillaan Mattilan toimintaa sekä siellä vallitsevaa ilmapiiriä. Seuraavassa luvussa kerrotaan, mikä on tämän opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus sekä esitellään kysymykset, joiden pohjalta lähdetään liikkeelle. Tämän jälkeen kerrotaan, millä menetelmällä tätä tutkimusta tehdään ja aineisto analysoidaan. Tutkimustulosten luvussa kerrotaan, mitkä ovat tämän tutkimuksen tulokset, ja viimeiseksi tulevat johtopäätökset ja pohdinta.

2 TEORIA JA KÄSITTEET

2.1 Osallisuus

Ennen kuin alamme käsittelemään osallisuuden merkitystä, tulee ensin tietää, miksi tämä käsite on niin tärkeä sosiaalialalla työskenteleville. Osallisuudesta on mainittu perustus-, nuoriso- ja kuntalaeissa. Nämä lait takaavat henkilöille oikeuden osallistua ja vaikuttaa sekä elinympäristönsä että yhteiskunnan kehittämiseen. Aukkaille on luotava edellytykset osallistumiseen ja vaikuttamiseen niin yhteiskunnan kuin oman elinympäristönsä suhteen. Lisäksi heille on annettava mahdollisuus vaikuttaa niihin päätöksiin, jotka koskevat heitä. (Perustuslaki 1 luku 1999/0731; Kuntalaki 1 luku 2015/410; Nuorisolaki 1 luku 2016/1285.) Tämän takia osallisuuden edistäminen on Suomen hallituksen ja Euroopan Unionin tärkeä tavoite. Osallisuus on nostettu oleelliseksi menetelmäksi, jolla vähennetään köyhyyttä ja ehkäistään ihmisten syrjäytymistä. (Raivo & Karjalainen 2013, 12.)

Osallisuuden vahvistaminen sekä sen tekijöiden tunnistaminen ja edistäminen on keskeinen tehtävä sosiaalialalla työskenteleville ihmisille. Kuten edellä on mainittu, laki velvoittaa sosiaalihuollon ammattilaisia huomiomaan asiakkaan osallisuuden sosiaalipalveluita järjestettäessä ja siksi se ei ole vain sivutehtävä, vaan keskeinen tehtävä. Lisäksi sosiaalialalla työskentelevän tehtävä on pyrkiä tukemaan asiakkaan hyvinvointia tämän elämässä.

Vaikka on vaikea esittää selkeitä yhteyksiä osallisuuden ja hyvinvoinnin välillä, niin siitä huolimatta osallisuus ymmärretään tärkeänä osatekijänä yksilön hyvinvoinnin tukemisessa disorganisaatioilmiöitä ja hyvinvointivaijeita vastaan. Osallisuuteen kuuluu yhteisten normien hyväksymistä sekä ihmisten ja ryhmien välistä vastavuoroisuutta. (Raivo & Karjalainen 2013, 19.) Kun tiedetään, miksi osallisuutta käsitteenä tulee edistää, niin seuraavaksi meidän pitää tutkia, mitä sillä tarkoitetaan.

Hietalan ja Hägglundin opinnäytetyössä on viitattu Paanasen luentoon, jossa käsitellään huono-osaisuutta ja osallisuutta. Paanasen (2017) mukaan osallisuuden käsitteellä tarkoitetaan yksilöiden mahdollisuuksia kuulua johonkin ryhmään tai yhteisöön sekä mahdollisuutta vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin ja päätöksiin. Kun ihmiset kokevat olevansa osallisia toiminnassa he sitoutuvat siihen vahvemmin. Näin päästään toimimaan ja vaikuttamaan omassa yhteisössä. Lisäksi olennainen osa osallisuutta on luottamuksen syntyminen omassa yhteisössä, tasavertaisuus ja jäsenten välinen arvostus. Osallisuudella vahvistetaan kokemuksia ja uskomuksia kuulua joukkoon tai ryhmään. Osallisuus käsitteenä on lähellä monia termejä, kuten aktiivisuutta, vastavuoroisuutta ja vuorovaikutteisuutta. Lisäksi osallisuus kytkeytyy läheisesti myös yhteisöllisyyteen. Se on vaikuttamista ja osallistumista yhteisön asioihin. (Hietala & Hägglund 2017, 14.)

Osallisuudella tarkoitetaan yhtäältä sitä, että yksilö kuuluu johonkin kokonaisuuteen, jossa hän pystyy liittymään monenlaisiin ja merkittäviin hyvinvoinnin lähteisiin ja elämän merkityksellisyyttä lisääviin vuorovaikutussuhteisiin. Toisaalta osallisuudella tarkoitetaan, että yksilöllä on mahdollisuus vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja oleellisiin asioihin. Osallisuus tulee näkyviin, kun yksilöllä on valta päättää omassa elämässä tapahtuvista asioista sekä mahdollisuus säädellä olemisiaan ja tekemisiään. Tärkeää on myös mahdollisuus vaikuttaa sellaisissa prosesseissa, joiden vaikutus ulottuu yksilön itsensä ulkopuolelle, kuten esimerkiksi ryhmissä, palveluissa, asuinympäristössä tai/ja jopa yhteiskunnassa. Tällä tavoin yksilö pystyy panostamaan yhteiseen hyvään sekä luomaan itselleen merkityksellisiä sosiaalisia suhteita. (Isola ym. 2017, 5.)

Osallisuuden toteutuminen tapahtuu yksilön ja yhteisön/yhteiskunnan välisessä suhteessa eli vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Osallisuus on yksilöllinen tunne, josta puhuttaessa ei voi puhua muiden puolesta. Lisäksi se on syrjäytymisen vastakohta. Osallisuus voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen. Ensimmäinen on kuuluminen, jossa yksilö on osa jotakin yhteisöä. Toinen on osallistuminen ja vaikuttaminen, jolloin yksilö toimii osana jotakin yhteisöä. Kolmas on tunne johonkin kuulumisesta, eli tunne, jossa yksilö kokee olevansa osa jotakin yhteisöä. (Nivala 2011.)

Koska osallisuuden suhde on kahdensuuntainen, se edellyttää toimiakseen jotakin sekä yksilöltä että yhteiskunnalta. Olemisen näkökulmasta osallisuuden onnistuminen edellyttää, että yhteiskunta hyväksyy yksilön jäsenekseen ja samalla yksilö myös haluaa olla yhteiskunnan jäsen. Toiminnan näkökulmasta osallisuus vaati yhteiskunnalta todellisten toimintamahdollisuuksien tarjoamista ja yksilöltä niiden hyödyntämistä. Kokemisen näkökulmasta osallisuuden vaatimuksena on yhtäältä se, että yhteiskunta tarjoaa riittävästi yhteenkuuluvuuden mahdollisuuksia, ja toisaalta yksilön oman tietoisuuden kehittyminen kuulumisesta johonkin. (Nivala & Ryyänen 2013, 27.)

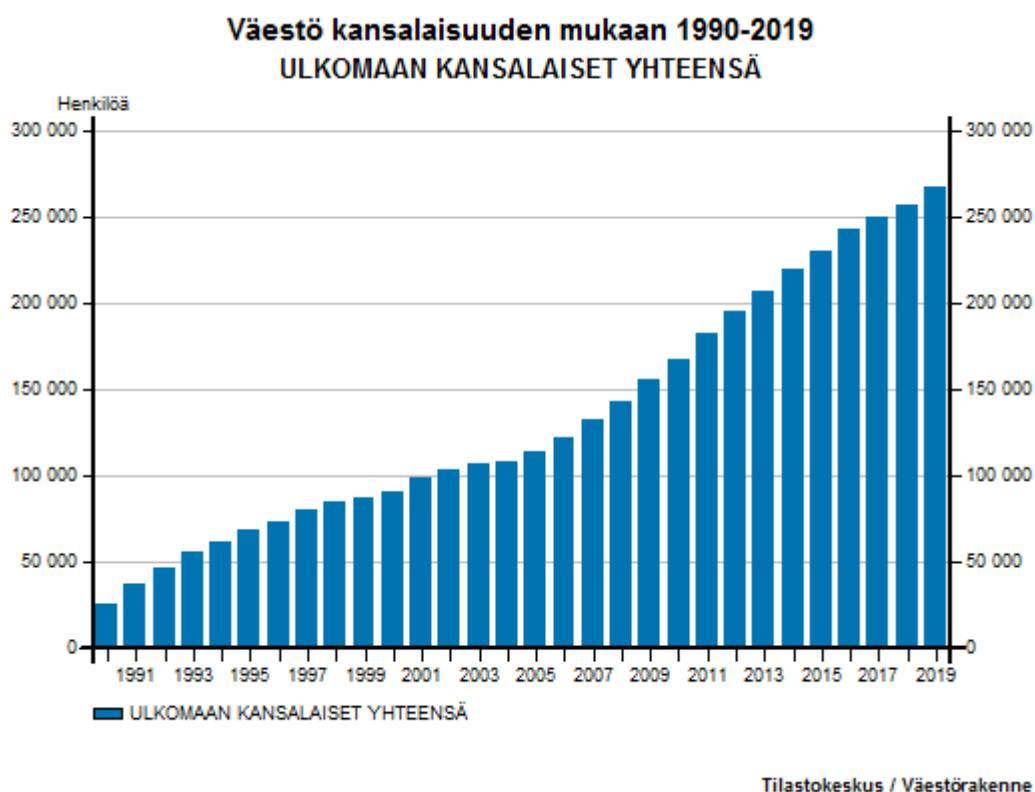
Mattilan yhteisön toiminnan ydintä on toimiva dialogi. Toimivan dialogin kautta Mattilan työntekijät pyrkivät muotoilemaan toimintaansa miesten ehdotusten ja toiveiden mukaiseksi. Tällä tavalla voidaan vahvistaa asiakkaiden osallisuutta ja mahdollistaa heidän vaikuttamiseensa toimintaan. Freiren (2016, 98–99.) mukaan dialogin onnistumisen kannalta tulee luottaa yksilön kykyihin, taitoihin ja potentiaaleihin sekä myös oikeuteen toimia subjektina ja toimijana. Toteutuakseen dialogi vaati nöyryyttä ja uskoa muihin ihmisiin sekä heidän voimavaroihinsa.

Yhteiskuntaan kiinnittyminen ja osallisuus ja osallistuminen vaativat sekä yhteiskunnallisen identiteetin että subjektuuden vahvistamista. Tämä tarkoittaa, että ihminen luo suhteen siihen yhteiskuntaan, jossa hän elää, ja niihin organisaatioihin, jotka ovat keskeisiä hänen yhteiskunnallisen osallisuutensa ja osallistumisensa kannalta.

Osallistuminen yhteiskunnassa ei voi tapahtua pakottamalla, koska silloin syntyy ristiriita subjektiuden vahvistamisen kanssa. Freiren mukaan yksilö integroituu yhteiskuntaan subjektina ja mukautuu objektina. (Hämäläinen 1999, 79.)

2.2 Kotoutuminen

Maahanmuutto Suomessa kasvaa ja monipuolistuu koko ajan. Maahanmuuttoon liittyvä tärkeä käsite on kotoutuminen, josta käydään ajankohtaisia keskusteluja ja pohdintoja. (Tilastokeskuksen n. d.) mukaan vuoden 2019 lopussa ulkomaalaisten kansalaisten määrä Suomessa oli lähes 268 000. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi miltei 10 100 henkilöllä, eli 3,9 prosenttia edellisvuodesta. Ulkomaan kansalaisten osuus oli vuoden 2019 lopussa 4,8 prosenttia koko väestöstä. Maahanmuuton kasvun myötä tulee maahanmuuttajaväestön tarpeet ottaa huomioon myös julkisia palveluja suunniteltaessa ja järjestettäessä.

KUVIO 1: Ulkomaan kansalaiset yhteensä

Osallisuus käsitteenä kytkeytyy kotoutumisen käsitteeseen. Kun mahdollistetaan maahanmuuttajalle osallistuminen ja vaikuttaminen omiin asioihin, niin tuetaan samalla hänen kotoutumisprosessiaan. Tässä opinnäytetyössä keskeisenä käsitteenä osallisuuden lisäksi on kotoutuminen. Kotoutuminen käsitteenä on todella laaja ja sen taso ja merkitys vaihtelevat henkilöstä toiseen. Se on siis yksilöllinen kokemus. Monet asiat vaikuttavat kotoutumiseen; on paljon asioita, jotka tukevat kotoutumista, mutta on myös asioita, jotka hidastavat sitä.

2.2.1 Kotoutuminen: Laki ja lainsäädäntö

Yhteiskunnan eri organisaatioiden ja niissä työskentelevien henkilöiden toiminnan tärkeä perusta on laki. Lait määrittelevät, miten meidän tulee toimia yhteiskunnassa ja miten perustellaan kansalaisten tekoja. Tämän pohjalta tulee tietää, mikä laki kertoo kotoutumisesta ja mikä on sen tarkoitus. Kotoutumisen edistämisen lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. (Laki kotoutuinen edistämisestä 2010 luku 1.)

Kotouttaminen on myös Suomen ihmisoikeusvelvoitteiden täytäntöönpanoa. Lisäksi kotoutumiseen vaikuttaa merkittävästi ulkomaalaislainsäädäntö ja sen toimeenpano. Palvelut, jotka edistävät kotoutumista tuotetaan osana julkisia palveluja sekä yksityisten palvelutuottajien ja järjestöjen toimesta. Kun uusia tulijoita kotoutetaan pitää voida hyödyntää myös yhteisiä julkisen hallinnon asiakaspalvelupisteitä ja kansalaisneuvontaa. Pitää ottaa huomioon maahanmuuttajien tarpeet julkisia palveluja suunniteltaessa mukaan lukien sähköisten palvelujen kehittämisohjelmat. Jotta yksilön kotoutumisen prosessi onnistuisi, se pitää lähteä aina yksilöstä itsestään, ja tämä prosessi edellyttää osallistujalta aktiivisuutta ja vastuullisuutta. Yhteiskunnan tarjoama tuki voi tukea tätä yksilölähtöistä kotoutumisprosessia, mutta tällöin tulee huolehtia järjestelmän kannustavuudesta, reiluudesta sekä toimivuudesta. (Oivo & Bruun 2016, 15—18.)

Kotoutumislain mukaiset kotoutumista edistävät toimenpiteet, palvelut ja toiminnot ovat kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto) vastuulla. Niiden tehtävänä on antaa Suomeen pysyväisluonteisesti muuttaville henkilöille kaikki tiedot kotoutumiseen liittyen.

Suomessa kansalais- että maahanmuuttajajärjestöt ovat tärkeässä roolissa viranomaisten tarjoamien palvelujen täydentäjänä sekä yhteistyökumppaneina kotoutumista tukevia palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa. Maahanmuuttajan alkuvaiheen palvelussa korostetaan sitä, että maahanmuuttajille annetaan perustietoa ja taitoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja mahdollisuuksista saada tukea kotoutumiseen. Suomen viranomaisten tehtävä on antaa neuvoja oman vastualueen palveluista ja samalla ohjata maahanmuuttajat tarvittaessa muiden viranomaisten palveluihin. Palveluja suunniteltaessa tulee huomioida, että ne suunnataan kaikille maahanmuuttajille, sen sijaan, että ne kohdennettaisiin esimerkiksi vain tietyille ryhmille. (Kotouttaminen n. d.)

Jokaisen kunnan tulee tehdä oma kotoutumisohjelmansa. Ohjelmassa otetaan huomioon kaikki kunnassa asuvat maahanmuuttajat ei pelkästään esimerkiksi pakolaiset. Ohjelman tekemisessä tulee olla mukana maahanmuuttajia tai heitä edustavia yhteisöjä. Ohjelmassa määritellään, miten maahanmuuttajien ryhmät saavat tärkeät tiedot Suomen yhteiskunnasta ja hyvän kielitaidon, jonka avulla he voivat työllistyä tai jatkaa opintojaan. Ohjelmassa edistetään tasa-arvoa usealla eri tasolla. (Räty 2002, 140, 141.)

2.2.2 Kotoutumisen määritelmä

Kotoutuminen on laaja prosessi, joka yleensä kestää pitkään ja alkaa turvapaikanhakijoiden osalta jo turvapaikanhakuvaiheessa. Kotoutumisen päätavoite on, että maahanmuuttaja kokee olevansa yhteiskunnan jäsen, jolla on uudessa yhteiskunnassa toimimiseen tarvittavia tärkeitä tietoja ja taitoja. Kotoutuminen uuteen maahan on prosessi, jossa on kolme askelta: saapuminen, kohtaaminen ja taakse katsominen.

Ensimmäisessä askeleessa kaikki olosuhteet muuttuvat: koti, ystävät ja kieli. Toinen askel on kohtaaminen, jossa maahanmuuttaja yleensä havainnoi uuden maan olosuhteita ja vertaa niitä kotimaan olosuhteisiin. Viimeisessä askeleessa eli taakse katsomisen vaiheessa maahanmuuttaja pystyy yhdistämään uuden ja vanhan kulttuurin piirteet ja olosuhteet itselleen sopivaan muotoon. (Castaneda ym. 2018, 57.)

Puhuttaessa kotoutumisesta nimenomaan maahanmuuttajien näkökulmasta, mielletään kotoutuminen yleensä yksilön kykynä tai mahdollisuutena löytää oma paikkansa uudesta yhteiskunnasta. Tämä tarkoittaa sitä, että maahanmuuttaja osallistuu kantaväestön rinnalla tasavertaisesti niin työelämään, kuin opintoihin ja sosiaaliseen elämäänkin. Lisäksi kotoutuminen on maahanmuuttajan osallistumista laajempaan yhteiskunnalliseen elämään, kuten kulttuurielämään tai politiikkaan. Kun maahanmuuttajien ja kantaväestön osallistumisen mallit ovat samat voidaan puhua kotoutumisesta. (Kärkkäinen 2017, 32.)

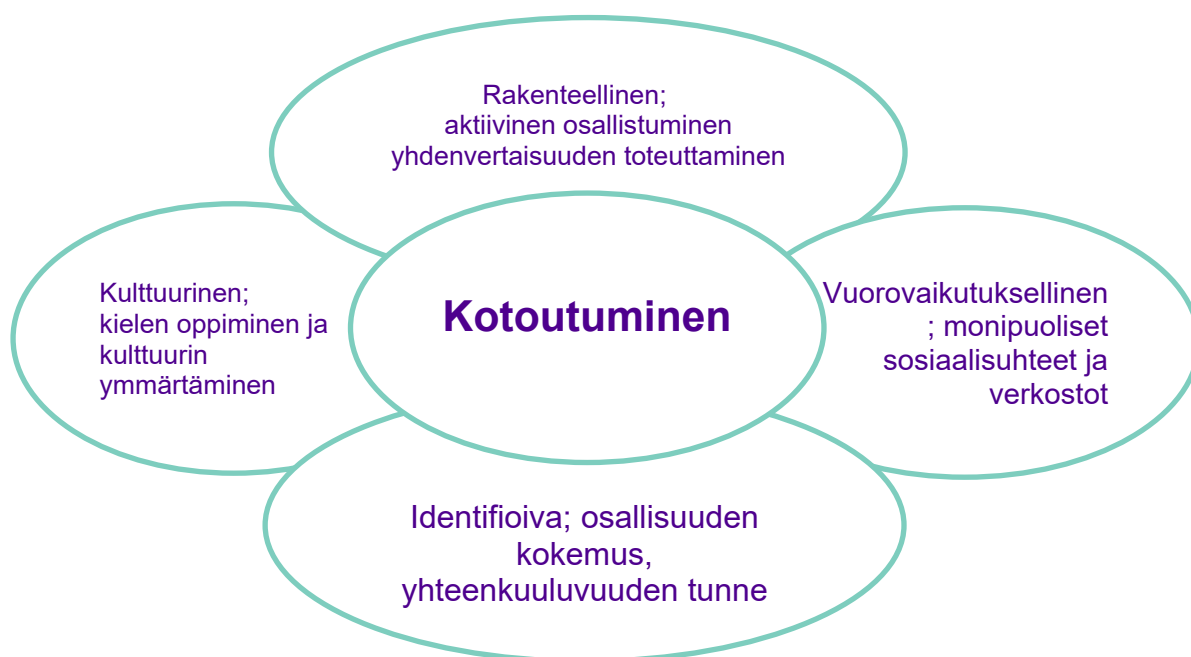
Kotoutuminen on prosessi, jossa maahanmuuttaja tulee osaksi yhteiskunnan eri tasoilla toimivia verkostoja. Sen voi myös määritellä prosessiksi, jossa maahanmuuttaja löytää oma paikkansa yhteiskunnasta riippumatta vallitsevasta lainsäädännöstä tai kotoutumiseen kuluvesta ajasta. (Hiitola 2018, 15, 16.)

Koska Mattilassa käy sekä maahanmuuttajien ryhmiä että kantasuomalaisten ryhmiä, niin on syytä katsoa kotoutumisen käsitettä myös akkulturaatioteorian kautta. Akkulturaatioteoria painottaa sekä yhteiskunnan että valtaväestön roolia maahanmuuttajien kotoutumisessa. Akkulturaatio viittaa muutokseen, joka tapahtuu yksilö- ja/tai ryhmätasolla silloin kun eri kulttuureja edustavat ihmiset kohtaavat toisensa. Akkulturaatiota tutkittaessa enemmistö- ja vähemmistöryhmien edustajat pitävät tärkeinä kahta asiaa: vähemmistöjen kulttuurin säilyttämistä ja ryhmien välistä kontaktia. Aikaisemmin akkulturaatio nähtiin yksisuuntaisena, jolloin vähemmistö omaksuu enemmistön kulttuuri-identiteetin ja elämäntavat. Nykyään taas akkulturaatio katsotaan olevan kaksisuuntainen prosessi, jossa sekä enemmistö että vähemmistö muuttuvat. Prosessiin vaikuttaa yksilö- ja ryhmätason ilmiöiden lisäksi ympäröivä yhteiskunta ja ideologinen konteksti. (Nortio 2019, 209—210.)

Useimmat tutkijat painottavat kotoutumisen aikajännettä, joka alkaa, kun maahanmuuttaja saapuu vastaanottavaan maahan ja päättyy, kun hän on tasa-arvoisessa asemassa suhteessa kantaväestöön. On tärkeää ymmärtää kotoutumisprosessia kokonaisvaltaisesti ja ottaa huomioon sen erilaiset ajalliset vaiheet, vastaanottavaan maahan saapuminen, asettuminen sekä pysyvän oleskeluluvan ja kansalaisuuden saaminen. Alkuvaihetta pidetään tärkeimpänä, koska se vaikuttaa suuresti koko kotoutumisprosessin etenemiseen. Onnistunut kotoutuminen on monien tutkijoiden mukaan sitä, että maahanmuuttaja nähdään luovana toimijana, jonka henkilökohtaiset valinnat ja motivaatiot vaikuttavat meneillään olevaan integraatioprosessiin. Maahanmuuttajaa ei myöskään tulisi tukehduttaa liiallisilla kotouttamistoimenpiteillä. (Heikkilä & Lyytinen 2019, 324,325.)

2.2.3 Kotoutumisen ulottuvuudet

Kotoutuminen on moniulotteinen prosessi, joka yhtäältä pohjautuu moniin asioihin ja johon toisaalta myös vaikuttaa moni asia. On huomioitava, että yhden kotoutumisen ulottuvuuden perusteella ei voi tehdä päätelmiä siitä, että kotoutuminen olisi onnistunut. Esimerkiksi työpaikan ja tulojen perusteella hyväosaiseksi luokiteltava maahanmuuttaja voi olla yksinäinen ja onneton. Toisaalta taas maahanmuuttajalla, joka elää sosiaaliuilla voi olla kaikki asiat hyvin ja hän voi tarjota oma panoksensa yhteiskuntaan. Kotoutuminen voidaan jakaa neljään ulottovuuteen; rakenteelliseen, kulttuuriseen, vuorovaikutukselliseen ja identifoivaan kotoutumiseen. Kuviosta 2 nähdään, miten Saukkonen on jakanut kotoutumisen neljään ulottovuuteen. (Saukkonen 2020.)

KUVIO 2: Kotoutumisen neljä ulottuvuutta

Rakenteellisen kotoutumisen tekijät kytkeytyvät maahanmuuttajan asemaan yhteiskunnan monenlaisissa rakenteissa sekä tasa-arvon toteutumiseen. Tämän ulottovuuden tärkeä osa-alue on se, että maahanmuuttaja pääsee työmarkkinoille ja kiinnittyy myös laajemmin yhteiskunnan sosiaalisiin rakenteisiin. Koulutusjärjestelmän sisään pääseminen ja siinä onnistuminen sekä tarkoituksenmukaiset ja mukavat asuinolot ovat tyypilliset rakenteelliset kotoutumismallit. Maahanmuuttajan fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi on tärkeää, koska ne luovat pohjan sille, että yksilö voi osallistua aktiiviseen elämään. Myös politiikkaan osallistuminen ja vaaleissa äänestäminen nähdään osana rakenteellista kotoutumista.

Kulttuurisella kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan käyttäytymisen, arvojen ja asenteiden muutoksia. Tärkeä osa-alue tässä ulottuvuudessa on asuinmaan kielen oppiminen. Asuinmaan kielen oppiminen on tärkeä keino, jolla maahanmuuttaja menestyy uudessa kotimaassaan. Lisäksi maahanmuuttaja voi kielen myötä saada enemmän valinnanvaihtoehtoja elämäänsä. Tällä ulottuvuudella tarkoitetaan myös, että maahanmuuttaja omaksuu tai ainakin ymmärtää paikallisia arvoja ja pelisääntöjä, jotta hänen oman arkensa sujuu ilman ristiriitoja.

Kotoutumisen vuorovaikutuksen ulottuvuudella sen sijaan tarkoitetaan, että maahanmuuttaja rakentaa ihmissuhteita muiden ihmisten kanssa. Tähän ulottuvuuteen kuuluu myös maahanmuuttajan luottamus asuinmaan palvelujärjestelmään sekä siihen kuuluviin orgaanisaatioihin, kuten poliisiin, oikeusjärjestelmään ja terveydenhuoltoon. Vuorovaikutuksellinen kotoutuminen tapahtuu yleensä yhteisössä ja järjestöissä.

Viimeinen ulottuvuus on identifioiva kotoutuminen, joka edistyy silloin, kun maahanmuuttaja kokee itsensä asuinmaansa täysivaltaiseksi ja tasavertaiseksi jäseneksi ja kun muut ihmiset hyväksyvät hänet osaksi yhteiskuntaa. Tämän ulottuvuuden mukaan maahanmuuttaja tuntee yhteenkuuluvuuden tunnetta muiden ihmisten kanssa. (Saukkonen 2020.)

2.3 Miesten kansalaistalo Mattila

Mattila on osa Setlementti Tampere ry:n toimintaa ja sen rahoituksesta vastaa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. Mattila on tamperelainen 3. sektorin toimija, joka on avoin tila kaikille miehille kansalaisuudesta riippumatta. Mattilan toiminnan tavoitteena on vahvistaa asiakkaina olevien miesten välistä dialogia sekä tukea hyvinvointia yhdessä tekemisen avulla.

Toiminta on osallistavaa, jolloin sekä ideat että tekeminen lähtevät asiakkaista itsestään. Mattilan toiminta on avointa, mikä tarkoittaa, ettei kävijällä välttämättä tarvitse olla erityisiä ongelmia tai varsinaista avun tarvetta, vaan hän voi vain tulla käymään Mattilassa ja lukea päivän lehdet, surffailla netissä, kahvitella ja keskustella muiden kanssa. (Mattila n. d.)

Mattilan toiminta pohjautuu vahvasti yhdenvertaisuuteen ja taustojen riippumattomuuteen. Mattila on asettanut monenlaisia periaatteita ja arvoja toiminnan toteuttamiseksi ja onnistumiseksi. Toiminta esimerkiksi muotoutuu miesten ideoista, ajatuksista ja toiveista. Tärkeätä on yhdenvertaisuus ja tasa-arvoisuus miesten kesken riippumatta yksilön kulttuurisesta, etnisestä tai sosiaalisesta taustasta. Yksi arvoista on sukupuolisensitiivisyys, joka Mattilassa tarkoittaa miehenä olemisen moninaisuutta – Mattilassa ei syrjitä ketään. (Mattila n. d.)

Mattilassa sekä työntekijät että kävijät rakentavat yhdessä tasavertoisina miehinä paikkaa, jossa kävijät tutustuvat toisiinsa ja saavat elämää helpottavia vastauksia kysymyksiinsä. Yhteisen toiminnan kautta voi luontevasti keskustella eri asioista ja innostua yhdessä uusista ilmiöistä. (Tukia 2014, 3.)

Mattilassa tehdään miestyötä ennaltaehkäisevän kansalaistoiminnan kautta. Mattilassa kävijää ei pidetä ongelmana, eikä Mattilan työntekijällä siten ole perinteistä auttajan roolia. Työntekijät ja miehet toimivat tilassa tasavertaisesti ja näin ollen puhutaankin kansalaisista ja yhteisön jäsenistä. Mattilaa ei ole profiloitu tietyn ryhmän kohteeksi, vaan sinne voi tulla kuka tahansa. Jokaisella Mattilassa käyvällä miehellä on oma taustansa ja elämän tilanteensa. Kävijät ovat eri ikäisiä, puhuvat eri kieliä ja elävät erilaisessa arjessa. Mattilassa miehet kohtaavat toisensa, tutustuvat ja keskustelevat sekä auttavat toisiaan eri tilanteissa vertaistuen avulla. Tässä rajanvedot ja hierarkiat, jotka tyypillisesti erottavat ihmisiä toisistaan, häviävät kokonaan. Nämä rajanvedot ja hierarkiat voivat olla esimerkiksi työ- ja koulutustaustaan, varallisuuteen tai vaikkapa rassistisiin ennakkoluuloihin liittyviä tekijöitä. (Tukia ym. 2017, 124, 128.)

Mattilan toiminta rakentuu neljästä osasta. Ensimmäinen on avoimien ovien politiikka, joka määrittää matalan kynnyksen toimintaa. Tämä toimintamuoto on Mattilan toiminnan ydintä. Toinen osa on miesten toimintaryhmät, jotka voi jakaa kolmeen kategoriaan. Ensimmäinen on kynnyksettömät toiminnot, esimerkiksi peli-illat, penkkiurheilutapahtumat, talkoot, näyttelyt ja maakuntamatkailu. Toiseen kategoriaan kuuluvat toiminnot haastavat miestä kiinnittämään huomiota omaan kuntoonsa ja terveellisten elämäntapojen opetteluun. Kolmannen kategorian toiminnoissa korostuu miehiin kohdistuvien rooliodotusten purkaminen ja uudenlaisen mieskuvan luominen.

Kolmas toimintamuoto on Mattilan vapaaehtoiset, joiden rooli on muun muassa ohjata ryhmiä, auttaa arjessa ja huolehtia vieraanvaraisuudesta. Neljäs toimintamuoto on Mattilan Parlamentti, jossa kehitetään Mattilan toimintaa. Siihen kuuluu 10—15 Mattilan miestä. Parlamentti kokoontuu 6–8 kertaa vuodessa. (Tukia ym. 2017, 127.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE, TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA - KYSYMYKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ensisijaisesti selvittää, millainen rooli Mattilalla on arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa ja miten sitä voisi kehittää. Lisäksi pyritään saamaan selville, minkälaisia merkityksiä, ajatuksia ja näkökulmia tutkimukseen osallistuvat liittävät Mattilan toimintaan osana omaa kotoutumisprosessiaan. Lisäksi tutkitaan, millä tavalla Mattilan toiminta edistää tai haittaa kotoutumista. Edelleen tarkastellaan osallisuuden merkitystä Mattilassa ja sen yhteyttä kotoutumiseen.

Tavoitteena on tehdä näkyväksi Miesten kansalaistalo Mattilan toimintaa koskien kotoutumisprosessia, ja tämän selvityksen kautta auttaa Mattilaa kehittämään ja luomaan uutta sisältöä toimintaansa maahanmuuttajien kotoutumisprosessin edistämiseksi. Lisäksi tavoitteena on nostaa esiin osallisuutta tukevia hyviä käytäntöjä Mattilan toiminnasta. Tämä opinnäytetyö keskittyy kahteen osa-alueeseen Mattilan toiminnassa. Nämä ovat kotoutuminen ja osallisuus. Opinnäytetyön kysymyksiä ei ole muokattu tutkimusprosessin aikana. Lisäksi aineistonkeruu pohjautui tutkimuksen kysymyksiin. Mattilan toiminnasta on tehty enemmän kuin yksi tutkimus, mutta tämä on ensimmäinen tutkimus, jonka kohdejoukko on arabiaa puhuvat maahanmuuttajataustaiset miehet.

Kysymykset:

- Miten Mattilan arabiaa puhuvat kävijät kokevat Mattilan toiminnan oman kotoutumisensa näkökulmasta?
- Millaisia kotoutumiseen liittyviä menetelmiä tai toimintamuotoja Mattilan toiminnassa voidaan havaita?
- Miten arabiaa puhuvien kävijöiden osallisuus konkretisoituu Mattilan toiminnassa ja miten sitä edistetään?

4 TUTKIMUSTOTEUTUS, AINEISTONHANKINTA JA ANALYYSI

4.1 Tutkimusmenetelmät

Ennen tutkimussuunnitelman laatimista, johon tämä opinnäytetyö perustuu, Mattila tarjosi minulle mahdollisuutta työskennellä heillä osa-aikaisesti. Tämä osa-aikatyö on auttanut minua konkreettisesti lähestymään Mattilan toimintaa ja tutustumaan Mattilan työntekijöihin sekä rakentamaan luottamussuhdetta kävijöiden kanssa.

Tässä opinnäytetyössä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Lisäksi opinnäytetyössä kohdejoukko ja tutkija olivat vuorovaikutuksessa. Tämä toteutui tutkijan osallistujille pitämässä haastattelussa. Haastattelu on teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu ja se tapahtui yksilöllisesti eli yksi haastatettava kerallaan. Tämä tutkimusmenetelmä valittiin siksi, että haluttiin kuunnella Mattilan kävijöiden ääntä ja mielipiteitä sekä antaa heille mahdollisuus kertoa vapaamuotoisesti omasta kokemuksestaan Mattilassa. Lisäksi Mattilan kävijät ovat kotoutumisen kokemusasiantuntijoita, joten heidän haastattelemistaan voidaan pitää tärkeänä opinnäytetyön kannalta.

Haastattelujen kysymykset ovat lähtökohtaisesti samoja (ks. Liite 1), mutta niiden lisäksi tuli tarkentavia kysymyksiä haastattelujen aikana. Esimerkiksi joskus haastatteluissa kysyttiin, mitä tällä kysymyksellä tarkoitetaan tai mitä kotoutuminen tarkoittaa. Toisaalta jossain haastateltavien vastauksissa oli epäselviä kohtia ja siksi käytettiin tarkennuskysymyksiä.

Haastattelut toteutettiin arabiaksi ja se auttoi minua kertomaan selkeästi haastateltavalle, mitä kullakin kysymyksellä tarkoitetaan sekä haastateltavia vastaamaan kysymyksiin laajasti ja syvällisesti. Olen itse kääntänyt haastattelun kysymykset arabiaksi (ks. Liite 2). Haastattelun kysymykset sekä saatekirje ja suostumus lähetettiin haastateltavalle puhelimitse haastattelua ennen. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä neljää Mattilassa käyvää arabiaa puhuvaa miestä.

Haastateltavien valikoiminen tapahtui neuvottelemalla Mattilan esimiehen kanssa. Alkuperäinen tavoite oli, että haastateltavat valikoituisivat siten, että heidän Suomessa asumisensa kesto, ikänsä, koulutuksensa sekä Mattilassa käymisen kesto eroaisivat mahdollisimman paljon toisistaan. Tämä tavoite saavutettiin. Esimerkiksi kaksi haastateltavista oli korkeakoulutettuja ja kaksi ei. Kaksi haastateltavista osasi suomea hyvin, kaksi sitä vastoin ei kovin hyvin. Yksi haastateltavista oli käynyt Mattilassa vasta vähän aikaa, kun taas kolme muuta olivat käyneet siellä pitkään. Haastateltavien iät vaihtelivat 30 – 60 vuoden välillä. Näin saatiin enemmän erilaisia näkökulmia, merkityksiä ja kokemuksia.

Ensimmäinen haastattelu pidettiin 1. helmikuuta 2021 ja viimeinen haastattelu pidettiin sitä vastoin 25. helmikuuta 2021. Kaikkien haastattelujen keskimääräinen kestoaika oli noin 20 minuuttia. Korona-epidemia ja siihen liittyvät hallituksen asettamat kokoontumisrajoitukset vaikeuttivat haastateltavien tavoittamista, mutta loppujen lopuksi se onnistui. Vain yksi haastattelu tehtiin Mattilan toimipisteen ulkopuolella haastateltavan oman pyynnön vuoksi. Muut haastattelut toteutettiin Mattilassa, joka on paikkana tuttu ja neutraali haastattelun molemmille osapuolille ja jolloin myös haastattelusta voi saada parempia tuloksia.

Haastattelun luotettavuuden ja luottamuksen rakentamisen näkökulmasta oli tärkeää, että ennen haastattelujen aloittamista tutustua ensin haasteltavaan ja kertoa itsestäni ja tutkimuksesta. Kaikille haastateltaville annettiin lisäksi haastattelun saatekirje ja suostumuslomake (ks. Liite 1). Saatekirje ja suostumus on käännetty itse arabiaksi (ks. Liite 2). Haastattelut nauhoitettiin omalla puhelimella ja haastattelujen aikana pidettiin esillä myös kynää ja vihkoa, jotta voitiin kirjata havaintoja ja päätelmiä, jotka esiintyivät haastattelun aikana.

4.2 Aineistonanalyysi

Tässä tutkimuksessa päädyttiin analysoimaan aineistoa aineistolähtöisen sisällönanalyysin tavalla. Aineistolähtöisellä analyysillä tarkoitetaan pelkistetyimmillään teorian rakentamista empiirisestä aineisosta lahtien niin kuin alhaalta ylös. Aineistolähtöinen analyysi on olennainen nimenomaan silloin, kun halutaan perustietoa jonkun erityisen ilmiön olemuksesta. (Eskola & Suoranta 1998,19.)

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä toimitaan kolmen vaiheen mukaisesti. Näistä ensimmäinen on aineiston pelkistäminen eli redusointi. Redusoinnilla tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi haastattelujen kuuntelemisen jälkeen ne litteroidaan auki sana sanalta. Toisessa vaiheessa tutustutaan litteroituihin haastatteluihin ja perehdytään niiden sisältöön, jotta voidaan muodostaa isompi kuvan aiheesta. Tutkimuskysymyksen kannalta voidaan ruveta poimimaan aineistosta esimerkiksi olennaisia ilmauksia. Tämän jälkeen, kun kaikki tutkimuksen kannalta olennaiset ilmaukset on alleviivattu, kirjoitetaan ne toiselle paperille listan muotoon. Näistä ilmauksista etsitään samankaltaisuuksia sekä erilaisuuksia, jonka jälkeen näitä pelkistettyjä ilmauksia ja samaa asiaa tarkoittavia käsitteitä voidaan yhdistellä ja niistä voidaan muodostaa alaluokkia.

Tämän vaiheen jälkeen pelkistetystä tekstistä saadut alaluokat yhdistetään ja muodostetaan yläluokat. Jotta voidaan muodostaa kaiken kokoava käsite, tulee lopuksi yhdistellä yläluokkia. Käsitteiden kautta voidaan saada vastaukset tutkimustehtävään ja se onkin sisällönanalyysin päätarkoitus. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–113.)

Haastattelut nauhoitettiin omalla puhelimella, jonka jälkeen ne litteroitiin sana sanalta arabiaksi. Litteroitua tekstiä tuli noin 20 sivua. Jokainen litteroitu haastattelu käytiin läpi erityisesti kotoutumisen ja osallisuuden teemojen näkökulmasta. Sitten teksti pelkistettiin eli siitä otettiin tärkeät kohdat, jotka liittyvät kotoutumiseen ja osallisuuteen. Kotoutumisen tekijät Mattilassa jaoteltiin kielen oppimiseen ja yhteisöön kuulumiseen. Osallisuuden tekijöitä oli sitä vastoin vastuun antaminen kävijälle sekä mahdollisuus vaikuttaa Mattilan toimintaan. Muut epärelevantit asiat jätettiin sivuun. Osa haastateltavista puhui esimerkiksi omasta Suomeen tulostaan ja siihen liittyvistä kokemuksista tai Tampereella toimivien, Mattilaa muistuttavien matalankynnysten paikkojen toiminnasta.

Tämän jälkeen tehtiin ryhmittely toisen luokan perusteella ja analysoitiin se teorian pohjalta. Haastattelun tutkimukset, vastaukset ja niiden analysointi tapahtui teorian ja käsitteiden pohjalta. Toisin sanoen, otettiin tärkeät kohdat, jotka kytkeytyvät teoriaan sekä kotoutumisen ja osallisuuden käsitteisiin.

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Taustatiedot

Tutkimuksen suunnitelmaa laatiessa yksi tavoite oli, että haastateltavat eroaisivat mahdollisimman paljon toisistaan. Tällä lähestymistavalla voidaan saada erilaisia näkökulmia ja mielipiteitä ja silloin se myös paremmin palvelee tätä tutkimusta tieteellisesti.

Koska tämän tutkimuksen aiheena on Mattilan rooli arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa ensimmäinen kysymys haastattelussa koski äidinkieltä. Kaikkien haastateltavien äidinkieli on arabia. Toisaalta, koska haastateltavien Suomessa asuma-aika voi vaikuttaa jossain määrin heidän kotoutumiseensa tai ainakin auttaa heitä ymmärtämään yhteiskuntaa paremmin, heiltä kysyttiin myös siitä. Vain yksi haastateltavista oli asunut Suomessa enemmän kuin 30 vuotta, kun taas muut haastateltavat olivat asuneet vähemmän aikaa, mutta kuitenkin enemmän kuin 10 vuotta.

Haastateltavilta kysyttiin myös, kauanko he ovat olleet Mattilan kävijöitä ja kuinka usein he käyvät Mattilassa. Tällä kysymyksellä voidaan jonkin verran mitata Mattilan vaikutusta haastateltavien kotoutumisprosessiin. Kaksi haastateltavaa kertoi, että heidän ensimmäinen käyntinsä Mattilassa oli 10 vuotta sitten ja että he käyvät siellä aktiivisesti noin 3—5 kertaa viikossa. Yksi haastateltava kertoi, että hän kävi Mattilassa ensimmäistä kertaa neljä vuotta sitten ja nykyisin hän käy Mattilassa noin 3—4 kertaa viikossa. Viimeisen haastateltavan ensikäynti Mattilassa oli ollut viisi vuotta sitten ja hän käy Mattilassa harvoin.

Lisäksi haastatteluissa kysyttiin haastateltavan iästä ja ammatista. Syynä oli, että ne molemmat voivat olla merkittäviä tekijöitä kotoutumisen onnistumisessa. Kaikki haastateltavat olivat aikuisia: kaksi heistä 30-vuotiaita, yksi 44-vuotias ja yksi 60-vuotias. Yksi haastateltava oli ammatiltaan suomen kielen opiskelija, toinen oli valmistunut toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta ja kaksi muuta olivat korkeakoulutettua.

5.2 Mattilan rooli kotouttamisessa

Tässä luvussa käytetään Saukkosen (2020) teoriaa, jossa kotoutuminen jaetaan neljään eri ulottuvuuteen eli rakenteelliseen, kulttuuriseen, vuorovaikutukselliseen ja identifioivaan kotoutumiseen. Rakenteellinen kotoutuminen on jätetty hyvin pienelle huomiolle tässä luvussa, koska se ei aineistossa juurikaan linkittynyt Mattilan toimintaan.

Tärkein osa-alue kulttuurisessa kotoutumisessa on paikallisen kielen oppiminen sekä arvojen ja pelisääntöjen ymmärtäminen ja omaksuminen. Haastatteluista nousi esille, että monet haastateltavat käyvät Mattilassa oppiakseen suomen kieltä ja ymmärtääkseen paremmin Suomen kulttuuria. Myös Erolan & Virpin (2017) tutkimukseen osallistuneet haastateltavat painottivat puheenvuoroissaan, että ilman suomen kieltä ei pärjää yhteiskunnassa. Samassa tutkimuksessa nousi niin ikään esiin, että suomen kielen oppiminen ei onnistu pelkästään kielikurssilla. Vastaava tulos saatiin myös tässä tutkimuksessa. (Erola & Virpi 2017 22.)

”---Yleensä puhun Mattilassa suomea. Olin viisi vuotta suomen kielen kurssilla tarkoituksenani oppia suomea, mutta opin kurdia ja somalia, koska kurssilla puhuimme suomea vain opettajan kanssa ja keskenämme muita kieliä. Mattilassa taas kaikki puhuvat suomea, ja siksi minun kielitaitoni on kehittynyt-- Mattilan kautta opimme Suomen kulttuuria ja tapoja--- Mattilaan kutsuttujen asiantuntijoiden kautta opimme paljon taitoja.” (H1)

”---Ymmärsinkö oikein, että ensimmäinen syy, jonka takia tulit Mattilaan, on, että oppisit suomea ja voisit harjoitella puhekieltä? Kyllä tämä on oikein---Tarkoititko, että Mattilassa olevat suomalaiset auttavat sinua kotoutumisessa tai yhteiskunnan ymmärtämisessä? Kyllä, sataprosenttisesti. Siellä oli suomalaisia, ja varsinkin yksi, jonka nimi---- joka puhui minulle Suomen historiasta lyhyillä lauseilla ja vei minut ihmisten luo ja metsään” (H2)

Erolan & Virpin tutkimuksessa huomattiin myös, että erityisesti kantasuomalaisten kanssa solmitut sosiaaliset suhteet ovat tärkeitä maahanmuuttajien elämässä. Lisäksi kerhotoiminta ja erilaiset harrastukset nähdään tärkeänä tukena, jonka avulla maahanmuuttaja voi kiinnittyä johonkin ryhmään. (Erola & Virpi 2017 23.) Sama asia nousi esille myös tässä tutkimuksessa. Haastatteluista kävi ilmi, että Mattila on paikka, joka edistää vuorovaikutuksellista kotoutumista. Monet haastateltavista kertoivat käyvänsä Mattilassa voidakseen tavata ihmisiä ja saadakseen kuulua yhteisöön. Mattilan kautta voi tutustua uusiin ihmisiin ja rakentaa sosiaalista verkostoa.

”---Parasta Mattilan toiminnassa on, että se sulauttaa esteet maahanmuuttajien ja suomalaisten yhteisöjen väliltä.” (H4)

”---Tulen Mattilaan, jotta tutustun uusiin ihmisiin. Mattilan kautta sain uusia kavereita.” (H3)

Myös Ahlstedtin (2017) tutkimuksessa todettiin, että maahanmuuttajan on tärkeä kokea olevansa osa yhteiskuntaa ”Oli tärkeää, jokainen perheen jäsen pystyi kokemaan olevansa osa yhteiskuntaa”. Tällöin kotoutuminen onnistuisi paremmin.

Haastatteluissa nousi esille, että Mattilassa tapahtuu myös identifioivaa kotoutumista. Silloin Mattilan kävijä kokee itsensä täysvaltaiseksi toimijaksi ja tasavertaiseksi kävijäksi. Haastatteluista kävi ilmi myös se, että Mattilassa keskitytään yhdenvertaisuuden toteuttamiseen ja muiden ihmisten hyväksymiseen.

“---Mattilassa ei puututa uskontoon tai henkilökohtaisiin perinteihin tai tapoihin, siellä ihminen nähdään yksilönä. Voit halutessasi sanoa, mistä olet kotoisin, mutta sitä ei saa kysyä muilta. Tämän takia Mattilasta pidetään.” (H1)

“---Tunnen oloni mukavaksi Mattilassa---Minkä takia? Näen Mattilan osana minua. Täällä käy hyviä ihmisiä, jotka nauravat. En tunne itseäni vieraaksi tai että minun pitää muokata itseäni, täällä kaikki ovat tasa-arvoisia---tunnen, että Mattila on minun toinen kotini.” (H2)

“---Lisäksi yksi tärkeä asia, mistä tykkäsin Mattilassa, on se, että siellä ei välttämättä tarvitse kertoa itsestään. Eli voit mennä Mattilaan ja kertoa itsestäsi vain sen verran kun haluat tai olla vain hiljaa---he eivät myöskään katso uskonnollista ja sosiaalista taustaa.” (H4)

5.3 Mattilan rooli kävijöiden osallistamisessa

Haastatteluista kävi ilmi, että Mattilan toimintaperiaate on sellainen, että osallistetaan kävijä tavalla tai toisella Mattilan toimintaan juuri sen verran, kun kävijä itse haluaa ja kykenee. Joku haastateltavista osallistuu Mattilan toimintaan ideoimalla uusia toimintoja, toinen osallistumalla tai järjestämällä erilaista toimintaa. Tämä toimintatapa on erittäin tärkeä keino kävijän osallisuuden edistämiseksi, ja se heijastuu myös hänen osallisuuteensa yhteiskunnassa.

“---Monet Mattilan toiminnoista olivat alun perin minun ideoitani. Joskus esimies sanoi minulle, koska tämä on sinun ehdotuksesi, voit itse kehittää siitä toiminnon. Ja niin teinkin, luoja kiitos! Mattilassa ei esimerkiksi ollut jalkapallotoimintaa, mutta kannustin nuoria keskustassa menemään Mattilaan pelaamaan.” (H1)

“--- Kyllä osallistun Mattilan toimintaan tekemällä ruokaa.” (H3)

Lisäksi haastateltavilta kysyttiin Mattilan parlamentista sekä heidän osallistumisestaan siihen. Kaksi haastateltavista kertoi osallistuvansa siihen ja kaksi eivät edes tiedäneet, mikä se on.

”---Osallistutko Mattilan parlamenttiin, tiedätkö mikä sen on? En. (kerrottiin siitä) En osallistu, koska minulla ei ole siitä tietoa, enkä aina käy Mattilassa---.” (H2)

Kaksi haasteltavaa sitä vastoin kertoi osallistuvansa aktiivisesti parlamenttiin, ja heidän mukaansa tärkein syy tähän oli se, että parlamentissa voi vaikuttaa Mattilan toimintaan enemmän.

”---Äsken puhuit parlamentista, osallistutko siihen? Varmasti. Kuinka usein? Melkein aina kun se pidetään. Miksi osallistut? Koska minulla on paljon ehdotuksia, joista pitää puhua muille. Kuuntelevatko he niitä vei ei? Kyllä.” (H1)

”Osallistutko Mattilan parlamenttiin? Aina. Tämä on tosi tärkeää, sillä joskus olen ainoa ulkomaalainen. Miksi osallistut? Koska siellä minua kuunnellaan enemmän ja voin kertoa oma ideoitani. Voin myös kritisoida Mattilan politiikkaa.” (H3)

On olemassa asioita, jotka estävät tai heikentävät yksilön osallisuuden toteutumista. Näitä ovat esimerkiksi kuulumattomuus mihinkään yhteisöön tai ryhmään, epätasa-arvoisuus ja kyvyttömyys päätöksentekoon omaa elämää koskevissa asioissa. Toisaalta osallisuus käsitteenä kytkeytyy myös tiiviisti yksilön toimijuuteen. Kun estetään yksilön toimijuus se vaikuttaa suoranaisesti myös hänen osallisuuteensa.

5.4 Kehittämisehdotukset Mattilaan toiminnassa

Haastattelujen lopussa haastateltavien annettiin vapaasti kertoa oma mielipiteensä itse haastattelusta, sen aiheesta tai Mattilan toiminnasta. Yhdellä haastateltavalla oli monia tavoitteita koskien Mattilan toimintaa. Haastateltava nosti esille koronatilanteen ja sen vaikutukset erityisesti maahanmuuttajien yhteisöihin ja perheisiin. Hän toivoisi, että Mattila tekisi tiiviimpää yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa, jotta tästä asiasta voitaisiin keskustella. Jos jotkut kävijöistä tarvitsisivat apua, heidät voitaisiin näiden keskustelujen pohjalta ohjata eteenpäin viranomaispalveluihin. Haastateltava puhui myös Mattilan sijainnista. Hänen mukaansa paikka on kaukana Tampereen keskustasta, ja se vaikuttaa kävijämääriin. Jos Mattila olisi lähempänä, myös kävijöitä olisi enemmän.

Lisäksi Mattilan toiminnasta tiedotetaan yleensä vain suomeksi, mutta olisi hyvä, jos tietoa välitettäisiin myös maahanmuuttajien omilla kielillä. Haastateltava myös toivoi, että Mattilaan palkattaisiin maahanmuuttajataustaisia ihmisiä, ei vain harjoittelijoiksi, vaan ihan oikeiksi työntekijöiksi. Silloin he voisivat toimia ikään kuin maahanmuuttajien yhteisön äänitorvena Mattilan toimintaa suunniteltaessa ja tuoda aktiivisemmin maahanmuuttajamiesten ajatuksia esiin.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen päätarkoituksena oli selvittää, millainen rooli Mattilalla on arabiaa puhuvien kävijöiden kotoutumisprosessissa. Lisäksi haastateltaville tarjottiin mahdollisuus kertoa omia näkökulmia ja mielipiteitä tähän ilmiöön liittyen. Liikkeelle lähdettiin kysymyksen ”Miten Mattilan arabiaa puhuvat kävijät kokevat Mattilan toiminnan oman kotoutumisensa näkökulmasta?” pohjalta.

Tutkimusprosessin perusteella kävi ilmi, että Mattilan toiminta tukee arabiaa puhuvien kotoutumisprosessia. Haastateltavat myös näkivät, että Mattila vaikuttaa myönteisesti heidän kotoutumisprosessiinsa. Tämä tapahtuu suomen kielen oppimisen ja Mattilassa solmittujen kaverisuhteiden kautta. Lisäksi Mattilan toiminta tukee heitä yhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimisessa ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumisessa. Tämä tapahtuu erityisesti Mattilan järjestämien retkien ja erilaisten toimintojen kautta.

Opinnäytetyössä tutkittiin myös Mattilassa käytettyjä, kotoutumisprosessiin liittyviä menetelmiä. Tutkimuksessa nousi esille, että ensimmäinen syy, jonka takia haastateltavat hakeutuvat Mattilaan, on suomen kielen oppiminen. Tutkimuksen myötä kävi myös ilmi, että kaikki haastateltavat puhuvat suomea ollessaan Mattilassa. Mattilan eri toimintamuodot ovat auttaneet heitä oppimaan suomen kieltä paremmin, erityisesti siitä syystä, että Mattilassa käy maahan muuttaneiden lisäksi myös kantasuomalaisia henkilöitä. Mattilan yhteisö tukee dialogisuutta ja kommunikaatiota eri ryhmien välillä.

Osallisuudesta puhuttaessa keskityttiin siihen, miten arabiaa puhuvien kävijöiden osallisuus konkretisoituu Mattilan toiminnassa. Tutkimuksen myötä kävi ilmi, että haastateltaville annetaan silloin tällöin mahdollisuus toteuttaa omia ideoitaan ja kantaa itse vastuuta toiminnan järjestämisestä. Lisäksi kaikilla haastateltavilla oli tunne, että he voivat vaikuttaa Mattilan toimintaan ja osallistua siihen subjektiivisesti esimerkiksi Mattilan parlamentin kautta.

7 POHDINTA

7.1 Eettisyys ja luotettavuus

Ennen haastattelun tekemistä tutustuin kuhunkin haastateltavaan ja keskustelin heidän kanssaan yksilöllisesti. Kaikille haastateltaville kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta, ja ilmoitettiin, että haastattelu on vapaaehtoinen ja osallistuminen siihen ei millään tavoin vaikuta heidän oleskeluunsa tai käymiseensä Mattilassa. Haastateltaville kerrottiin, että haastattelussa ei käsitellä mitään henkilökohtaisia tietoja, joiden perusteella yksittäiset vastaajat voisi tunnistaa. Haastateltavien annettua suostumukset, heille lähetettiin puhelimitse arabiankieliset haastattelukysymykset sekä saatekirjeen ja suostumuksen. Haastateltaville haluttiin antaa aikaa lukea ja miettiä haastattelukysymyksiä ja mahdollisuus vielä halutessaan perua osallistumisensa. Lisäksi heille kerrottiin, että haastattelu nauhoitetaan ja nauhoitus tuhoetaan, kun tämä tutkimus julkaistaan.

Haastattelujen aikana käytettiin tarkennuskysymyksiä, jotta ymmärretään, mitä haastateltava tarkoittaa, mutta ei ohjattu häntä tiettyyn vastaukseen. Haastattelujen aikana kävi toisinaan niin, että haastateltava ei ymmärtänyt jotakin kysymystä, ja siksi se muotoiltiin hänelle toisella tavalla. Esimerkiksi yhdellä haastateltavalla oli vaikea ymmärtää, mitä tarkoitetaan kysymyksellä, miten Mattila on vaikuttanut sinun kotoutumisprosessiisi.

Mattilan työntekijöiden rooli ja asema ei vaikuttanut tämän tutkimuksen tuloksiin. Heidän ainoa roolinsa oli auttaa minua saaman haastateltavia. Mattilan esimies ehdotti minulle haastateltavia, jonka jälkeen itse päätin ketä minun olisi tutkimuksen tavoitteiden kannalta hyvä haastatella.

On epätodennäköistä, että haastateltavat olisivat vastanneet haastattelun kysymyksiin epärehellisesti, koska haastattelujen vastaukset ovat jossain määrin samanlaisia tai lähellä toisiaan. Aineistonanalyysin aikana jätettiin tietoja huomioimatta, ja syynä tähän oli se, että ne olivat epärelevantteja. Haastateltavien vastaukset käsiteltiin luottamuksellisesti, eikä niitä kaunisteltu tai muutettu.

Tutkimuksen aikana huomattiin, kuinka tärkeää Mattilan ja muiden samankaltaisten matalankynnyksen paikkojen toiminta on maahanmuuttajan kotoutumisprosessissa. Maahanmuuttajan kotoutuminen uuteen yhteiskuntaan on monipuolinen prosessi, johon tulee sitouttaa kaikki viranomaispalvelut. Näin kotoutuminen onnistuu parhaiten. Tutkimuksessa huomattiin, että viralliseen kotoutumiskoulutukseen sisältyvä kielikurssi ei aina ole hyvä keino opettaa maahanmuuttajalle suomea. Mattilalla on vaikuttava rooli maahanmuuttajien suomen kielen oppimisessa, ja sen myötä myös kotoutumisessa. Tämä johtuu siitä, että Mattilan palvelut on suunnattu sekä maahanmuuttajille että kantasuomalaisille. Kohtaamisten kautta kävijöiden välille syntyy aktiivinen dialogi, joka tukee myös kahdensuuntaista kotoutumista.

Tutkimuksen aikana huomattiin, että Mattilan toiminta on rajattu siten, että kävijöille ei tarjota konkreettista apua arjen ongelmien ratkaisemiseksi. Sen sijaan kävijät ohjataan eteenpäin oikeaan palveluun tai annetaan kevyttä tukea ongelmien ratkaisemisessa. Näkisin, että olisi parempi, jos Mattilassa tarjottaisiin erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa oleville maahanmuuttajille neuvontaa ja ohjausta. Kävijöitä voitaisiin palvella esimerkiksi Kelan tukiin, työllistymiseen, koulutukseen ja asumiseen liittyvissä asioissa. Tällöin maahanmuuttaja hakeutuisi Mattilaan ensisijaisesti saadakseen tukea ja apua, mutta voisi samalla liittyä Mattilan yhteisöön ja vapaa-ajan toimintoihin.

Tutkimuksen ja haastattelujen kautta käy ilmi, että Mattilalla on merkittävä rooli maahanmuuttajien kielen oppimisessa ja sen myötä kotoutumisessa. Saukkosen (2020) mukaan tärkein osa-alue kulttuurisessa kotoutumisessa onkin juuri asuinmaan kielen/kielten oppiminen. Toisaalta ihmissuhteiden rakentaminen erityisesti kantasuomalaisten kanssa on erittäin tärkeä tekijä vuorovaikutukselliselle kotoutumiselle. Mattila toimintamuotona edistää tätä lähestymistapaa, koska siellä käy sekä maahanmuuttajia että kantasuomalaisia. Mattilan toiminta edistää myös identifioivaa kotoutumista, jossa maahanmuuttaja kokee olevansa tasa-arvoinen yhteiskunnan tai yhteisön jäsen. Monet haastateltavista sanoivat voivansa vaikuttaa Mattilaan toimintaan, jonka kautta tämä tasa-arvoisuus konkreettisesti toteutuu.

Tulokset, joita tämän tutkimuksen pohjalta saatiin vastaavat jonkin verran aiempien vastaavien tutkimusten tuloksia. Esimerkkinä mainittakoon Karvonen & Leino (2017) opinnäytetyössä todettiin, että sosiaaliset suhteet ja vuorovaikutukselliset tilanteet suomalaisten kanssa ovat tärkeä tekijä kotoutumisessa. Kielitaito on toinen oleellinen tekijä, joka tukee maahanmuuttajan kotoutumisen prosessia, mutta toisaalta kielikurssi ei ole ainoa keino kielen oppimiseksi, koska kursseilla keskitytään enemmän luku- ja kirjoitustaitoon.

7.2 Opinnäytetyön haasteet ja onnistumiset

Ensimmäinen ja isoin haaste tätä tutkimusta tehdessä oli objektiivisuuden säilyttäminen. Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, jossa kotoutuja kohtaa monenlaisia ilmiöitä. Tämän vuoksi koko tutkimusprosessin aikana pidin huolta siitä, ettei oma kokemus kotoutumisesta ilmiönä vaikuta haastattelujeni tuloksiin.

Toinen haaste oli arabiaa puhuvien haastateltavien tavoittaminen. Minulla ei ollut paljon vaihtoehtoja haastateltavien valitsemisessa, koska heitä oli vähän. Alussa yksi arabiaa puhuva henkilö kertoi osallistuvansa haastatteluun, mutta sen jälkeen häntä ei saatu kiinni, eikä hän vastannut minun yhteydenottoihini. Lisäksi koronaepidemia ja siihen liittyvät hallituksen rajoitukset hankaloittivat haastattelujen toteutusta. Rajoitukset vaikuttivat merkittävästi Mattilan toimintaan ja kävijöiden määrään.

Olen sitä mieltä, että tutkimusaihe oli mielenkiintoinen ja antoisa. Haastateltavien näkökulmat kotoutumiseen olivat mielenkiintoisia ja erilaisia. Tutkimusprosessi sujui suunnitelmien mukaisesti ja yhteistyö Mattilan kanssa asiallisesti. Lisäksi pidin säännöllisesti yhteyttä omaan ohjaajaani kertoakseni omista ajatuksistani ja näkökulmistani. Olen sitä mieltä, että vaikka tämä tutkimus kohdistui nimenomaan Mattilan arabiaa puhuviin kävijöihin, niin sitä voi hyödyntää myös tarkasteltaessa muita maahanmuuttajataustaisia kävijöitä ja heidän kokemuksiaan.

LÄHTEET

Ahlstedt, A. 2017. Onnellisia ja tyytyväisiä omasta elämästä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosionomi (AMK). Opinnäytetyö. Luettu 30.04.2021. <https://core.ac.uk/download/pdf/161417877.pdf>

Castaneda, A., Mäki-Opas, J., Jokela, S., Kivi, N., Lähteenmäki, M., Miettinen, T., Nieminen, S., Santalahti, P. & PALOMA-asiantuntijaryhmä 2018. Pakolaisen mielenterveyden tukeminen Suomessa. PALOMA käsikirja. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. THL. Luettu 16.02.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136193/7.8.PALOMA_KA%cc%88SIKIRJA_WEB.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998 19. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Erola, H. & Virpi, R. 2017. Maahanmuuttajien kokemuksia kotoutumisesta. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sairaanhoitaja (AMK). Opinnäytetyö. Luettu 30.04.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/125944/Erola_Heidi-Virpi_Reeta.pdf?sequence=1

Freire, P. 2016. Sorrettujen pedagogiikka. 2.painos. Tampere: Vastapaino.

Heikkilä, E. & Lyytinen, E. 2019. Irakilaistaustaisten pakolaisten työelämään integraation ajallisuus. Teoksessa Lyytinen, E. (toim.) Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. Turku: Painosalama Oy, 3. <file:///C:/Users/Ahmed%20Mesaedy/Downloads/ElliHeikkiljaEveliinaLyytinenartikkeli2019.pdf>

Hietala, J. & Hägglund, R. 2017 14. Osallisuutta rakentamassa. Lasten osallisuus ja yhteisöllisyys seurakunnan kerhotoiminnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Luettu 12.02.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134691/Hietala_Johanna_Hagglund_Riikka.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hiitola, J. 2018. Maahanmuutto, palvelut ja hyvinvointi: kohtaamisissa kehittyviä käytäntöjä. Tampere: Vastapaino.

Hämäläinen, J. 1999 79. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Isola, A-M., Kaartinen, H., Leeman, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & KetoTokoi, A. 2017 5. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Luettu 09.02.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Kansalaistalo Mattila. n. d. Toiminta ja arvot. Luettu 05.02.2021.
<https://www.mattilanmiehet.fi/toiminta-ja-arvot>
- Karvonen, K. & Leino, S. 2017. Varmaan tarvi joku paika, tehdä jotain, kaikki tulee yhdessä. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Luettu 30.04.2021.
[https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/132849/Karvonen Kaisa Leino Sanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/132849/Karvonen_Kaisa_Leino_Sanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y)
- Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (toim.). 2019. Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf
- Kotouttaminen n. d. Kotoutumista edistävät toimenpiteet. Luettu 18.02.2021.
<https://kotouttaminen.fi/kotoutumista-edistavat-toimenpiteet>
- Kuntalaki. 10.4.2015/410.
- Kärkkäinen, K. 2017. Learning, teaching and integration of adult migrants in Finland. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 594. Copyright © 2017, by University of Jyväskylä. Luettu 16.02.2021.
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/55745/978-951-39-7212-7_v%C3%A4it%C3%B6s10112017.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Laki kotoutuminen edistämisestä 30.12.2010/1386. Luettu 16.02.2021.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>
- Nivala, E. & Rynänen, S. 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Sosiaalipedagoginen aikakausikirja. Painos Suomen Yliopisto Oy- Juvenes Print. Tampere 2013.
- Nivala, E. 2011. Sosiaalipedagogisia käsitteitä maahanmuuttajuuden ja monikulttuurisuuden tarkasteluun. Luettu 08.02.2021.
<http://www.sosiaalipedagogiikka.fi/wp-content/uploads/2016/11/Kouluttajatapaaminen-2016-Nivala-ID-6137.pdf>
- Nortio, E. 2019. Kotoutumiskeskustelu sosiaalisessa mediassa akkulturaatiotutkimuksen valossa. Teoksessa Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019. Luettu 18.02.2021.
- Nuorisolaki. 21.12.2016/1285.
- Oivo, T. & Bruun, Anna. 2016. Valtion kotouttamisohjelma vuosille 2016–2019. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettu 16.02.2021.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79075/TEMjul_45_2016_verkko.pdf?sequence=1
- Perustuslaki. 11.6.1999/0731.
- Raivio, H. & Karjalainen, J. 2013. Osallisuus ei ole keino tai väline, palvelut ovat! Teoksessa Era, T. (toim.) Osallisuus - oikeutta vai pakkoa. Jyväskylä:

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 156. Luettu 15.02.2021.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-280-6>

Räty, M. 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Saukkonen, P. 2020. Suomi omaksi kodiksi: kotouttamispolitiikka ja sen kehittämismahdollisuudet. Mitä kotoutuminen on. Helsinki: Gaudeamus.

Tilastokeskus n. d. Ulkomaan kansalaiset. Luettu 18.02.2021.
<https://www.tilastokeskus.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaan-kansalaiset.html>

Tukia, J. 2014. Mattila ja mies voi paremmin. Mattila Miesten lehti. Tampere: Kopijyvä Oy. 3. Luettu 05.02.2021. https://0c62f5d4-19a3-4ff5-aa3d-061256e08fb4.filesusr.com/ugd/558c17_d1679ab4d4ef47e59a5dbdb17bca92c6.pdf

Tukia, J., Ajanki, M., Pihlman, A., Santala, J. & Santalainen, J. 2017. Miesten kansalaistalo Mattilassa tehdään uudenlaista miestyötä. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja vuosikirja 2017. Luettu 05.02.2021.
<https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/68942/30618>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009 .Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. Uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko suomeksi

Taustatiedot

Ikä

Ammatti/koulutus

Äidinkieli

Kuinka kauan olet ollut Suomessa?

Kuinka kauan olet ollut Mattilassa?

Osallisuus

Kuinka usein käyt Mattilassa?

Miksi tulet Mattilaan?

Mikä on sinun mielestäsi paras toimintamuoto Mattilassa?

Millä tavoin olet mukana Mattilan toiminnassa ja kuinka usein?

Koetko voivasi vaikuttaa Mattilaan toimintaan ja tapahtumiin, miten?

Osallistutko Mattilan parlamenttiin, miksi?

Kotoutuminen

Onko sinulla tai saitko kavereita Mattilassa?

Mitä kieltä puhut Mattilassa?

Mitä mieltä olet Mattilan toiminnasta?

Saatko Mattilasta tietoa tai taitoa Suomen yhteiskunnasta?

Miten Mattila on vaikuttanut sinun kotoutumisprosessiisi?

Tunnetko olosi mukavaksi Mattilassa, miksi?

Liite 2. Haastattelurunko arabiaksi

معلومات عن خلفيتك

العمر

المهنة/الدراسة

لغتك الأم

كم المدة التي تواجد فيها في فنلندا؟

كم المدة التي تتواجد فيها في ماتيل؟

مفهوم الاشتراك

كم مرة تأتي الى ماتيل؟

لماذا تأتي الى ماتيل؟

ما هو افضل نشاط او خدمة تقوم به ماتيل؟

بأي طريقة تشارك في نشاطات ماتيل؟ وكم مرة؟

هل تشعر بإمكانك التأثير على نشاط ماتيل؟ كيف؟

هل تشارك في برلمان ماتيل؟ لماذا؟

مفهوم الإدماج

هل لديك او هل حصلت على اصدقاء من ماتيل؟

ما هي اللغة التي تتحدث بها في ماتيل؟

ما هو رأيك بنشاطات ماتيل؟

هل تحصل من ماتيل عن معلومات ومهارات تخص المجتمع الفنلندي؟

كيف تؤثر ماتيل على عملية إدماجك بالمجتمع؟

هل تشعر بالراحة عند تواجدك في ماتيل؟ لماذا؟

Liite 3. Saatekirje ja suostumus haastateltaville suomeksi

Hei Mattilan Asiakas!

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Tampereen ammattikorkeakoulusta (TAMK). Teen opinnäytetyötä Mattilan roolista arabialaisten asiakkaiden kotoutumisprosessissa. Tähän tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja tutkimukseen osallistumisen voi perua milloin vain syytä ilmoittamatta. HAASTATTELUT NAUHOITETAAN. Nauhoitteet tuhoetaan, mutta niistä voi jäädä osia kirjallisena opinnäytetyöhön liitettynä. Haastattelu on nimetön ja vastaajia ei ruveta yksilöimään vastausten perusteella. Haastattelu kestää korkeintaan 30-60 m. Jos sinulla herää kysymyksiä haastatteluun, kyselyyn tai opinnäytetyöhön liittyen, vastaan mielelläni.

Nimi/

Allekirjoitus/

Paikka ja päivä/

Lämpimin terveisin!

Ahmed Mesaedy

مرحباً زبون ماتيلاً!

أنا طالب مرحلة ثالثة في جامعة تامبرا للعلوم التطبيقية. حالياً أقوم بكتابة مشروع التخرج والخاص بدور ماتيلاً في عملية إندماج المهاجرين العرب. المشاركة في هذا المشروع هو تطوعية وبإمكانك إلغاء المشاركة في أي وقت دون الحاجة لذكر الأسباب.

المقابلة يتم تسجيلها صوتياً. التسجيل الصوتي يتم حذفه بعد إنتهاء مشروع البحث. من الممكن ان يبقى جزء من المقابلة مكتوب في البحث. المقابلة يتم اجرائها بدون ذكر الأسم او اي تفاصيل أخرى خاصة بك. مدة المقابلة تتراوح من ٣٠-٦٠ دقيقة. في حال لديك إستفسار عن الموضوع بالامكان الاتصال بي او ارسال بريد الكتروني على العناوين المسجلة أدناه.

موافقة المشارك في المقابلة

الأسم/

التوقيع/

المكان والزمان/

أطيب التحيات!

أحمد السعدي

رقم الهاتف/

الإلكتروني البريد/